Nationalismin jatkuva suosio

Fredy Perlman

talvi 1984

Sisältö

Alaviitteitä 22

Fredy Perlmanin klassikko-essee vuodelta 1984

Nationalismi julistettiin kuolleeksi moneen kertaan 19.n vuosisadan aikana:

- I. maailmansodan jälkeen, kun viimeiset Euroopan imperiumit, Itävalta ja Turkki, hajotettiin itsenäisiksi kansallisvaltioiksi, eikä valtiota vailla olevia nationalisteja ollut enää jäljellä, paitsi sionistit;

- Bolshevikien vallankaappauksen jälkeen, kun sanottiin, että porvariston itsemääräämistaistelujen sijaan nyt vallitsi työläisten taistelu, joilla ei ole kotimaata;

- Fasistisen Italian ja kansallissosialistisen Saksan sotatappion jälkeen, kun nationalismin yhteydet kansanmurhaan olivat tulleet kaikille ilmeisiksi, jolloin ajateltiin, että nationalismi aatteena ja käytäntönä oli lopullisesti menettänyt maineensa.

Kuitenkin, 40 vuotta fasistien ja kansallissosialistien tappion jälkeen voimme nähdä, että nationalismi ei ole vain selviytynyt vaan syntynyt uudelleen, kokenut renessanssin. Nationalismia on elvyttänyt ei vain niinsanottu oikeisto, vaan myös ja ensisijaisesti niinsanottu vasemmisto. Natsi-sodan jälkeen nationalismi lakkasi olemasta vain konservatiivien heiniä, siitä tuli vallankumouksellisten aate ja käytäntö, ja se osoitti olevansa ainoa vallankumouksellinen aate joka oikeasti toimi.

Vasemmistolaiset tai vallankumoukselliset nationalistit vakuuttavat, ettei heidän nationalismillaan ole mitään yhteistä fasistien nationalismin kanssa, että heidän nationalisminsa on sorrettujen nationalismia, että se tarjoaa henkilökohtaista vapautusta kulttuurisen vapautuksen lisäksi. Vallankumouksellisten nationalistien väitteitä ovat kuuluttaneet maailmalle kahdet vanhimmat hierarkkiset instituutiot jotka ovat selvinneet yhtäjaksoisesti meidän aikoihimme asti: Kiinalainen valtio, ja, hiljattain, katolinen kirkko. Tällä hetkellä nationalismia esitetään vapautuksen strategiana, tieteenä ja teologiana, valistuksen 'tieto on valtaa'-tunnuslauseen toteutumisena, todistettuna vastauksena kysymykseen "Mitä on tehtävä?"

Haastaakseni näitä väitteitä, ja ymmärtääkseni niiden kontekstin, minun on kysyttävä mitä on nationalismi - ei vain uusi vallankumouksellinen nationalismi vaan myös se vanha konservatiivinen nationalismi. En voi aloittaa määrittelemällä sitä terminä, sillä sen merkitys ei ole ajaton, vaan se kattaa jatkumon erilaisia historiallisia kokemuksia. Aloitan lyhyellä kuvauksella joistakin näistä kokemuksista.

 * * *

Yleisen (ja manipuloinnille alttiin) väärinkäsityksen mukaan imperialismi on suhteellisen uusi ilmiö, tarkoittaa koko maailman kolonisaatiota, ja on kapitalismin viimeisin vaihe. Tämä diagnoosi viittaa tiettyyn hoitoon: nationalismia tarjotaan vastalääkkeeksi imperialismiin. Kansallisten vapautussotien väitetään hajoittavan kapitalistista imperiumia.

Tämä diagnoosi palvelee tiettyä tarkoitusta, mutta se ei kuvaa yhtäkään todellista tapahtumaa tai tilannetta. Pääsemme lähemmäksi totuutta jos käännämme sen päälaelleen ja sanomme, että imperialismi oli kapitalismin ensimmäinen vaihe, että sen jälkeen maailmaa kolonisoitiin kansallisvaltioiden toimesta, ja että nationalismi on kapitalismin hallitseva, nyt meneillään oleva, ja (toivottavasti) viimeinen vaihe. Faktat tässä asiassa eivät ilmenneet eilen; ne ovat yhtä tuttuja kuin väärinkäsitys joka kiistää niitä.

Erinäisistä syistä on ollut kätevää unohtaa, että viimeisiä vuosisatoja lukuunottamatta Euraasiaa dominoivat vallat eivät olleet kansallisvaltioita vaan imperiumeja. Ming-dynastian hallitsema Taivaallinen imperiumi, Ottomaanidynastian hallitsema Islamilainen imperiumi ja Hapsburgin dynastian hallitsema Katolinen imperiumi kilpailivat keskenään tunnetun maailman hallinnasta. Näistä kolmesta katolilaiset eivät olleet ensimmäiset imperialistit vaan viimeiset. Mingien Tai-

vaallinen imperiumi hallitsi suurinta osaa Itä-aasiaa ja oli lähettänyt valtavia kauppalaivastoja merten ylitse sata vuotta ennen kuin katolilaiset purjehtivat valloittamaan Meksikon.

Katolilaisen saavutuksen ylistäjät unohtavat, että vuosina 1420-1430 kiinalaisen imperiumin byrokraatti Cheng Ho johti 70000 miehen meriretkiä ja purjehti ei vain läheiseen Malaijiin, Indonesiaan ja Ceyloniin, vaan niinkin kauas kotisatamista kuin Persianlahteen, Punamerelle ja Afrikkaan. Katolilaisten konkistadorien ylistäjät vähättelevät myös Ottomaanien imperialistiset saavutukset, jotka valloittivat kaikki entisen Rooman imperiumin provinssit paitsi läntisimmät, hallitsivat Pohjois-afrikkaa, Arabiaa, Lähi-itää ja puolet Euroopasta, kontrolloivat Välimerta ja kolkuttivat Wienin porteilla. Imperiaaliset katolilaiset lähtivät länteen, tunnetun maailman rajojen taa, paetakseen piiritystä.

Kuitenkin imperiaaliset katolilaiset olivat ne jotka ”löysivät Amerikan”, ja heidän ”löytöönsä” kohdistamansa kansanmurha, tuho ja ryöstely muutti valtatasapainoa Euraasian imperiumien välillä.

Olisivatko imperiaaliset kiinalaiset tai turkkilaiset olleet vähemmän tuhoisia jos he olisivat ”löytäneet Amerikan”? Kaikki kolme imperiumit näkivät ulkopuolisia ali-ihmisinä ja siksi vapaana riistana. Kiinalaiset pitivät muita barbaareina; muslimit ja katolilaiset pitivät muita vääräuskoisina. Termi vääräuskoinen on vähemmän brutaali kuin termi barbaari, koska vääräuskoinen lakkaa olemasta vapaata riistaa ja tulee täysiveroiseksi ihmiseksi pelkällä käännyttämisellä, siinä missä barbaari pysyy vapaana riistana kunnes hänet täysiremontoidaan sivistäjän toimesta.

Termi vääräuskoinen, ja moraliteetti sen taustalla, oli ristiriidassa katolilaisvalloittajien käytännön kanssa. Sanojen ja tekojen välisen ristiriidan hyvin varhainen kriitikko oli pappi nimeltä Las Casas, joka pani merkille, että käännytysseremoniat toimivat tekosyynä kääntymättömien erottelulle ja hävittämiselle, ja että käännynnäisiäkään ei kohdeltu katolilaisina vertaisina vaan orjina.

Las Casasin kritiikit aiheuttivat lähinnä pientä kiusallisuutta katolilaiselle kirkolle ja keisarille. Lakeja säädettiin ja tarkastajia lähetettiin, mutta vähällä vaikutuksella, koska katolilaisten retkien kahdet päämäärät, käännytystyö ja ryöstely, olivat ristiriidassa. Useimmat kirkonmiehet taipuivat hyväksymään kullan pelastamisen ja sielujen kadotuksen. Katolilainen keisari oli koko ajan yhä riippuvaisempi ryöstetystä rikkaudesta, kustantaakseen keisarillista kuningashuonetta, armeijaa sekä ryöstösaaliita kuljettavia laivastoja.

Ryöstelyn meneminen käännytyksen edelle jatkui, mutta niin jatkui myös katolilaisten kiusaantuneisuus. Heidän ideologiansa ei täysin sopinut heidän käytäntöönsä. Katolilaiset tekivät suurta numeroa asteekkien ja inkojen valloituksesta, jotka he kuvasivat imperiumeina, samankaltaisilla instituutioilla kuin Hapsburgin imperiumilla ja yhtä demonisilla uskonnollisilla tavoilla kuin virallisella vihollisella, pakanallisella turkkilaisten Ottomaanien imperiumilla. Katolaiset eivät kuitenkaan tehneet isoa numeroa hävityssodistaan sellaisia yhteisöjä vastaan, joilla ei ollut keisareita tai seisovia armeijoita. Tällaiset uroteot, vaikka niitä toteutettiin säännöllisesti, olivat ristiriidassa ideologian kanssa ja olivat vähemmän sankarillisia.

Valloittajien sanojen ja tekojen välistä ristiriitaa eivät ratkaisseet imperiaaliset katolilaiset. Sitä ratkaisivat uuden yhteiskunnallisen muodon, kansallisvaltion, sanansaattajat. Kaksi sanansaattajaa ilmestyi samana vuonna, 1561: yksi imperiumin merentakaisista seikkailijoista julistautui itsenäiseksi, ja toisaalla useat imperiumin pankkiireista ja varustajista käynnistivät itsenäisyyssodan.

Meretakainen seikkailija, Lope de Aguirre, epäonnistui mobilisoimaan tukea ja teloitettiin.

Imperiumin pankkiirit ja varustajat mobilisoivat useamman imperiumin provinssin asukkaat ja onnistuivat erottamaan nämä provinssit imperiumista (näitä kutsuttaisiin myöhemmin Hollanniksi).

Nämä kaksi tapahtumaa eivät vielä olleet kansallisen vapautuksen taisteluja. Ne olivat tulevan sanansaattajia. Ne olivat myös muistoja menneestä. Edesmenneessä Rooman imperiumissa pretoriaanikaartien tehtävänä oli keisarin suojelu. Pretoriaanit saivat vähitellen hoitaakseen yhä enemmän keisarin funktioista ja lopulta pretoriaanit pitivät keisarillista valtaa keisarin sijasta. Arabilaisessa islamilaisessa imperiumissa kalifi oli antanut turkkilaisille henkivartijoille tehtäväksi suojella hänen henkilöään. Turkkilaiset henkivartijat, kuten aikaisemmat pretoriaanit, saivat yhä enemmän kalifin funktioista ja lopulta ottivat haltuunsa keisarillisen palatsin ja keisarillisen viran.

Lope de Aguirre ja hollantilaiset suuraateliset eivät olleet Hapsburgin monarkin henkivartijoita. Mutta siirtomaaseikkailija Andeissa ja hollantilaiset kauppias- ja pankkiirisuvut hoitivat tärkeitä imperiaalisia funktioita. Nämä kapinoitsijat, kuten roomalaiset ja turkkilaiset henkivartijat aikanaan, halusivat vapautua keisarin palvelemisen henkisestä nöyryytyksestä ja materiaalisesta takaasta; he pitivät jo keisarin valtaa; keisari ei ollut heille kuin loinen.

Siirtomaaseikkailija Aguirre oli ilmeisen saamaton kapinoitsijana. Hänen aikansa ei ollut vielä tullut.

Hollantilaiset suuraateliset eivät olleet saamattomia, ja heidän aikansa oli tullut. He eivät kaataneet imperiumin - he rationalisoivat sen. Kauppias- ja pankkiirisuvuilla oli jo hallussaan suuri osa Uuden Maailman rikkaudesta; ne olivat saaneet sen maksuna keisarin laivastojen, armeijoiden ja kuningashuoneen varustamisesta. Ne ryhtyivät nyt ryöstelemään siirtomaita omassa nimessään ja omaksi edukseen, eivät enää loismaisen esivallan kahlehtimina. Ja koska he eivät olleet katolilaisia, vaan kalvinistisia protestantteja, heitä eivät vaivanneet mitkään sanojen ja tekojen ristiriidat. He eivät esittäneet pelastavansa sieluja. Heidän kalvinisminsa kertoi heille, että inhimillisen ymmärryksen yläpuolella oleva Jumala oli tuominnut jokaisen sielun pelastukseen tai kadotukseen maailman alussa, eikä yksikään hollantilaispappi voinut muuttaa Jumalan suunnitelmaa.

Hollantilaiset eivät olleet ristiretkiläisiä. He keskittyivät epäsankarilliseen, huumorittomaan ja bisnesmäiseen ryöstelyyn, laskelmoidusti ja järjestelmällisesti; ryöstelylaivastot lähtivät ja palasivat aikataulussa. Se että ryöstetyt muukalaiset olivat vääräuskoisia tuli vähemmän tärkeäksi kuin se, että he eivät olleet hollantilaisia.

Länsi-euraasialaiset nationalismin edelläkävijät lanseerasivat termin villit. Tämä termi oli synonyymi itä-euraasialaisen Taivaallisen imperiumin termille barbaarit. Molemmat termit määrittelivät ihmisiä vapaaksi riistaksi.

 * * *

Seuraavan 200 vuoden aikana Hapsburgien aloittama valloittaminen, alistaminen ja riisto matkittiin toisten eurooppalaisten kuningashuoneiden toimesta.

Nationalististen historioitsijoiden silmälaseilla ensimmäiset kolonisoijat sekä heidän myöhemmät matkijansa näyttävät kansakunnilta: Espanja, Hollanti, Englanti, Ranska. Mutta aikalaisnäkökulmasta kolonistit olivat Hapsburgeja, Tudoreja, Stuarteja, Bourboneja, Orangeja - eli dynastioita, samat dynastiat jotka olivat tapelleet rikkauksista ja vallasta aina läntisen Rooman imperiumin tuhosta saakka. Valloittajia voidaan nähdä kummastakin näkökulmasta, koska oli käynnissä siirtymä. Ne eivät olleet enää pelkkiä feodaalivaltakuntia, mutta ne eivät olleet vielä täysimittaisia kansallisuuksia; niillä oli jo joitakin, muttei kaikki, kansallisvaltion tunnuksia. Huomattavin

puuttuva elementti oli kansallinen armeija. Tudorit ja Bourbonit olivat jo manipuloineet alamaistensa Englantilaisuutta ja Ranskalaisuutta, erityisesti sodassa toisen monarkin alamaisia vastaan. Mutta skotteja tai irlantilaisia, korsikaaneja tai provencelaisia ei rekrytoitu taistelemaan ja kuolemaan ”rakkaudesta kotimaahan”. Sota oli iloton feodaalinen taakka, työvelvoite; ainoat patriootit olivat Eldoradon patriootit.

Näkemykset jotka kehittyisivät nationalismin aatteeksi eivät vedonneet hallitseviin dynastioihin, jotka pitivät kiinni omista hyviksi havaituista näkemyksistään. Uudet aatokset vetosivat hallitsijan korkeampiin palvelijoihin, hänen lainoittajiin, maustekauppiaisiin, sotavarustajiin ja siirtomaanryöstäjiin. Nämä ihmiset, kuten Lope de Aguirre ja hollantilaiset suuraateliset, kuten aiemmin roomalaiset ja turkkilaiset henkivartijat, hoitivat keskeisiä funktioita mutta olivat silti palvelijoita. Monilla ellei useimmilla heistä oli palava halu vapautua nöyryytyksestään ja taakastaan, päästä eroon loismaisesta esivallasta, jatkaa maanmiestensä riistoa ja siirtomaaväestöjen ryöstelyä omassa nimessään ja omaksi edukseen.

Nämä ihmiset, jotka myöhemmin tunnettiin porvaristona tai keskiluokkana, olivat tulleet rikkaiksi ja vaikutusvaltaisiksi ensimmäisten länteen lähteneiden laivastojen päivien jälkeen. Osa heidän vauraudesta tuli ryöstetyistä siirtomaista, maksuna palveluista jotka he olivat tarjonneet keisarille; tämä vauraus kutsuttaisiin myöhemmin pääoman alkukantaiseksi akkumulaatioksi. Toinen osa heidän vauraudesta tuli heidän omien maanmiestensä ja naapureidensa ryöstelystä menetelmällä, jota myöhemmin tunnettaisiin kapitalismina. Menetelmä ei ollut kokonaan uusi, mutta se levisi hyvin laajalle sen jälkeen kun keskiluokat saivat käsiinsä Uuden Maailman hopea ja kulta.

Nämä keskiluokat hallitsivat tärkeitä valta-asemia, mutta ne eivät olleet vielä kokeneita korkeimman poliittisen vallan pitämisessä. Englannissa ne kaatoivat monarkin ja julistivat tasavallan, mutta pelätessään, että yläluokkaa vastaan mobilisoimansa kansanvoimat voisivat kääntyä keskiluokkaakin vastaan, ne pian palauttivat valtaan toisen monarkin samasta dynastiasta.

Nationalismi ei päässyt täysiin mittoihinsa ennen 1700-luvun loppua, jolloin kahdet räjähdykset, 13 vuoden sisällä, käänsivät ylimmän kahden luokan valtasuhdetta päälaelleen, ja pysyvästi muuttivat poliittista maaperää globaalisti. Vuonna 1776 jotkut siirtomaakauppiaat ja seikkailijat toistivat Aguirren urotekoa ja julistautuivat itsenäisiksi merentakaisesta valtiaasta, ylittivät edeltäjäänsä mobilisoimalla kanssa-uudisasuttajiaan, ja onnistuivat irroittamaan itseään Hanoverilaisesta brittiläisestä imperiumista. Vuonna 1789 ranskalaiset valistuneet kauppiaat ja kirjurit ylittivät hollantilaisia edeltäjiään mobilisoimalla ei vain muutamia syrjäisiä provinsseja, vaan koko alamaisväestön, kaatamalla ja mestaamalla hallitsevan Bourbon-monarkin, ja uudistamalla kaikki feodaaliset siteet kansallisiksi siteiksi. Nämä kahdet tapahtumat merkitsivät erään aikakauden loppua. Tästä lähtien jopa selviytyvät dynastit kääntyivät nationalisteiksi, hätäisesti tai pikkuhiljaa, ja jäljelle jäävät kuningaskunnat saivat yhä enemmän kansallisvaltioiden piirteitä.

 * * *

1700-luvun kahdet vallankumoukset olivat hyvin erilaiset, ja ne toivat erilaisia ja jopa ristiriitaisia elementtejä nationalismin aatteeseen ja käytäntöön. En aio tässä analysoida näitä tapahtumia, vain muistuttaa lukijaa joistakin osatekijöistä.

Molemmat kapinat onnistuivat katkaisemaan alamaissiteet monarkkiseen kuningashuoneeseen, ja molemmat päättyivät kapitalististen kansallisvaltioiden pystyttämiseen, mutta ensimmäisen ja viimeisen aktin välillä niillä oli vähän yhteistä. Kummankin kapinan keskeiset toimijat olivat tutustuneet Valistuksen rationalistisiin oppeihin, mutta itsenimitetyt Amerikaanit pitäytyivät poliittisiin kysymyksiin, lähinnä valtiokoneiston luomiseen joka voisi jatkaa siitä mihin ku-

ningas George jäi pois. Monet ranskalaisista menivät pidemmälle; he ottivat asiakseen uudistaa ei vain valtiota vaan koko yhteiskuntarakennetta; he haastoivat ei vain alamaisen sidettä monarkkiin, vaan myös orjan sidettä herraan, joka säilyi pyhänä Amerikkalaisille. Rousseaun havainto, että ihmiset syntyvät vapaina mutta ovat kaikkialla kahleissa, oli epäilemättä tuttu molemmille ryhmille, mutta ranskalaiset ymmärsivät kahleet syvällisemmin ja ponnistivat enemmän niiden murtamiseksi.

Ranskalaiset vallankumoukselliset, yhtä rationalististen oppien vallassa kuin Rousseau itse oli ollut, yrittivät soveltaa yhteiskunnallista järkeä inhimilliseen ympäristöön samalla tavalla kuin luonnollista järkeä, tiedettä, oli alettu soveltamaan luonnonympäristöön. Rousseau oli yrittänyt toteuttaa yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden paperilla, kirjoituspöydällään, antamalla inhimilliset asiat tahon haltuun joka edusti yleistä tahtoa. Vallankumoukselliset agitoivat yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden toteuttamiseksi ei vain paperilla, vaan mobilisoitujen ja aseistettujen ihmisten keskuudessa, joista monet olivat raivoissaan, ja useimmat köyhiä.

Rousseaun abstrakti taho sai konkreettista muotoa Julkisen Turvallisuuden (tai Julkisen Terveyden) Komiteassa, poliisiorganisaatio joka näki itseään yleisen tahdon ilmentymänä. Hyveelliset komiteajäsenet sovelsivat tunnollisesti järkeä inhimillisiin asioihin. He näkivät itseään kansakunnan kirurgeina. He kaiversivat henkilökohtaiset mielenpinttymänsä yhteiskunnan kudokseen valtion skalpellilla.

Tieteen soveltaminen sosiaaliseen ympäristöön toteutui systemaattisena terrorina. Järjen ja Oikeudenmukaisuuden työväline oli giljotiini.

Terrori mestasi entiset hallitsijat ja sen jälkeen kääntyi vallankumouksellisiin.

Pelko nostatti reaktion joka pyyhki pois Terrorin ja Oikeudenmukaisuudenkin. Mobilisoitu verenhimoisten patrioottien voima lähetettiin muille maille, tuomaan valistusta muukalaisille väkivalloin, laajentamaan kansakuntaa imperiumiksi. Kansallisten armeijoiden varustaminen oli paljon parempaa bisnestä kuin feodaalisten armeijoiden varustaminen ikinä ollut, ja entisistä vallankumouksellisista tuli rikasta ja vaikutusvaltaista keskiluokkaa, joka oli nyt ylin luokka, hallitseva luokka. Terrori sekä sodat jättivät kohtalokkaan perinnön myöhempien nationalismien aatteelle ja käytännölle.

Amerikkalaisen vallankumouksen perintö oli perin erilainen laadultaan. Amerikkalaiset olivat vähemmän kiinnostuneita oikeudenmukaisuudesta, enemmän omaisuudesta.

Pohjoismantereen itärannikon valloittaja-uudisasuttajat tarvitsivat Hanoverilaista Georgea yhtä vähän kuin Lope de Aguirre oli tarvinnut Hapsburgilaista Philipiä. Tai tarkemmin ottaen, rikkaat ja vaikutusvaltaiset uudisasuttajista tarvitsivat kuningas Georgen koneistoa suojaamaan rikkauksiaan, mutta eivät hankkiakseen niitä. Jos he saisivat organisoitua oman repressiivisen koneiston, he eivät tarvitsisi kuningas Georgea laisinkaan.

Varmoina kyvystään luoda oman koneistonsa, siirtomaan orjanomistajat, maakeinottelijat, tuotteiden viejät ja pankkiirit kokivat kuninkaan verot ja määräykset sietämättöminä. Kuninkaan määräyksistä sietämättömin oli se, joka väliaikaisesti kielsi luvattomat retket alkuasukkaiden maille. Kuninkaan neuvojia kiinnosti alkuasukas-metsästäjien tarjoamat eläinturkit, vallankumouksellisia maakeinottelijoita kiinnosti metsästäjien maat.

Toisin kuin Aguirre, federoituneet pohjoiset kolonistit onnistuivat luomaan itsenäisen repressiivisen koneiston, ja he tekivät näin nostattamalla minimaalisesti haaveita oikeudenmukaisuudesta. Heidän tavoite oli syrjäyttää kuninkaan vallan, ei omansa. Sen sijaan että tukeutuisivat liikaa huonompiosaisiin kanssa-uudisasuttajiinsa tai syrjäseutujen maanvaltaajiin *[engl. backwoods squatters]*, puhumattakaan heidän omista orjistaan, nämä vallankumoukselliset tukeutuivat palk-

kasotureihin sekä korvaamattomaan apuun samalta Bourbon-monarkilta, joka kaadettaisiin joitain vuosia myöhemmin tunnollisempien vallankumouksellisten toimesta.

Pohjoisamerikkalaiset kolonistit mursivat perinteiset alamaisuuden ja feodaalisen velvollisuuden siteet, mutta toisin kuin ranskalaiset, he vain vähitellen korvasivat perinteiset siteet patriotismin ja kansallisuuden siteillä. He eivät ihan olleet kansakunta; heidän vastahakoinen maaseudunmobilisointinsa ei ollut sulauttanut heidät yhdeksi, ja monikielinen, monikulttuurinen ja sosiaalisesti jakautunut väestöpohja vastusti sellaista sulautumista. Uusi repressiivinen koneisto ei ollut käytännössä kokeiltu ja koeteltu, eikä se nauttinut jakamatonta lojaaliutta väestön keskuudessa, joka ei vielä ollut patrioottinen. Tarvittiin jotain muuta. Orjanomistajat jotka olivat syrjäyttäneet kuninkaansa pelkäsivät, että heidän orjansa voisivat samalla tavalla syrjäyttää herrojaan; Haitin kapina teki tästä pelosta enemmän kuin hypoteettiinen. Ja vaikka he eivät enää pelänneet alkuasukkaiden työntävän heidät mereen, kauppiaat ja keinottelijat olivat huolissaan kyvystään työntyä syvemmälle mantereen sisämaahan.

Amerikkalaiset valloittaja-asuttajat turvautuivat työkaluun joka, toisin kuin giljotiini, ei ollut uusi keksintö, mutta joka oli yhtä tappava. Tämä työkalu kutsuttaisiin myöhemmin rasismiksi, ja siitä tulisi kiinteä osa nationalistista käytäntöä. Rasismi, kuten käytännöllisten amerikkalaisten myöhemmätkin luomukset, oli käytännöllinen periaate - sen sisältö ei ollut olennaista, olennaista oli, että se toimi.

Ihmisiä mobilisoitiin heidän pienimmän ja pinnallisimman yhteisen nimittäjän mukaan, ja he vastasivat. Ihmiset jotka olivat jättäneet kylänsä ja perheensä, jotka olivat unohtamassa kielensä ja menettämässä kulttuurinsa, jotka olivat miltei tyystin menettäneet sosiaalisuutensa, manipuloitiin pitämään ihonväriään korvikkeena kaikelle minkä he olivat menettäneet. Heille luotiin ylpeyttä asiasta joka ei ollut henkilökohtainen aikaansaannos, eikä edes kielen tavoin henkilökohtaisesti opittu. Heidät sulautettiin valkoisten miesten kansakunnaksi. (Valkoiset naiset ja lapset olivat olemassa vain skalpeerattuina uhreina, todisteina vainotun riistan raakalaisuudesta.) Sosiaalisen köyhdytyksen mittavuus näkyy epä-asioista, jotka yhdistivät valkoisia miehiä: valkoinen veri, valkoinen ajattelu, ja valkoisen rodun jäsenyys. Velallisilla, maanvaltaajilla ja palvelijoilla oli valkoisina miehinä kaikki yhteistä pankkiirien, maakeinottelijoiden ja plantaasiomistajien kanssa, ei mitään yhteistä Punanahkojen, Mustanahkojen tai Keltanahkojen kanssa. Tällaisella periaatteella yhteensulautettuina heidät voitiin myös mobilisoida sillä periaatteella, muuttaa heidät valkoisiksi joukoiksi. Lynkkausjoukoiksi, ”intiaanivastustajiksi”.

Rasismi oli alunperin yksi monista menetelmistä siirtomaa-armeijoiden mobilisoimiseksi, ja vaikka sitä hyväksikäytettiin täydellisemmin Amerikassa kuin sitä oli koskaan ennen hyväksikäytetty, se ei syrjäyttänyt muita menetelmiä vaan pikemminkin täydensi niitä. Valloittavien pioneerien uhreja kuvattiin edelleen vääräuskoisina, pakanoina. Mutta pioneerit, kuten aiemmin hollantilaiset, olivat pääosin protestantteja, ja näkivät pakanuuden asiana josta tuli rankaista, ei parantaa. Uhreja määriteltiin myös edelleen villeiksi, kannibaaleiksi ja alkeellisiksi, mutta nämäkin termit lakkasivat olemasta diagnooseja parannettavista tiloista, ja muuttuivat synonyymeiksi ei-valkoiselle, tilalle josta ei voinut parantaa. Rasismi oli ideologia, joka sopi täydellisesti orjuuttamisen ja hävittämisen käytäntöön.

Lynkkausjoukon lähestymistapa, ylivoimalla käyminen alempiarvoisiksi määriteltyjä uhreja vastaan, vetosi kiusaajiin joiden inhimillisyys oli vajavaista ja joilta puuttui minkäänlaista reilun pelin käsitettä. Se ei kuitenkaan vedonnut kaikkiin. Amerikkalaisilla bisnesmiehillä, jotka olivat osaksi pelimiehiä ja osaksi huijareita, oli aina jotain jokaiselle. Lukuisille Pyhä-Yrjöille joilla oli jonkinlainen kunnian käsite ja suuri jano sankaruudelle, vihollista kuvattiin hieman eri tavalla;

heitä varten oli olemassa kansakuntia yhtä rikkaita ja mahtavia kuin he itse, vuortentakaisissa metsämaissa ja Suurten Järvien rannikoilla.

Imperiaalisten espanjalaisten sankartekojen ylistäjät olivat löytäneet imperiumeja Meksikossa ja Andien vuorilla. Nationalististen Amerikkalaisten sankareiden ylistäjät löysivät kansakuntia; he muunsivat anarkkisten kyläläisten epätoivoista vastarintaa kansainvälisiksi salaliitoiksi, joita ohjasivat sotilaalliset suurmiehet kuten Kenraali Pontiac ja Kenraali Tecumseh. He kansoittivat metsämaat mahtavilla kansallisilla johtajilla, tehokkailla sotaesikunnilla ja lukemattomien patrioottisten sotureiden armeijoilla. He projisoivat omat repressiiviset rakenteensa tuntematomaan; he näkivät täydellisen kopion itsestään, jossa kaikki värit olivat toisinpäin - ikäänkuin valokuvan negatiivissa. Vihollisesta tuli näin tasavertainen rakenteeltaan, mahdiltaan ja tavoitteiltaan. Sota tällaista vihollista vastaan ei ollut vain reilua peliä - se oli välttämättömyys, kysymys elämästä ja kuolemasta. Vihollisen muut piirteet - pakanuus, raakalaisuus, kannibalismi - vain tekivät ryöstelystä, orjuuttamisesta ja hävittämisestä vielä tärkeämpiä tehtäviä, tekivät näistä urotöistä vielä sankarillisempia.

Nationalistisen ohjelman repertuaari oli nyt enemmän tai vähemmän valmis. Tämä väite ehkä hämmentää lukijaa joka ei vielä näe ”oikeita kansakuntia” näyttämöllä. Yhdysvallat oli vielä kokoelma monikielisiä, moniuskoisia ja monikulttuurisia ”etnisyyksiä”, ja ranskalainen kansakunta oli vierinyt yli rajojaan ja muuttunut Napoleonilaiseksi imperiumiksi. Lukija ehkä yrittää käyttää kansakunnan määritelmää, jossa se on organisoitu alue joka koostuu ihmisistä jotka jakavat yhteisen kielen, uskonnon ja tapakulttuurin, tai ainakin yhden näistä kolmesta. Tällainen määritelmä, selkeä, valmis ja staattinen, ei ole kuvaus ilmiöstä vaan tekosyy sille, oikeutus. Ilmiö ei ollut staattinen määritelmä vaan dynaaminen prosessi. Yhteinen kieli, uskonto ja tapakulttuuri, kuten Amerikkalaisten valloittajien valkoinen veri, olivat pelkkiä tekosyitä, välineitä armeijoiden mobilisoimiseksi. Prosessin kohokohta ei ollut yhteisyyksien vakiintuminen, vaan köyhdytys, kielen, uskonnon ja tapakulttuurin täydellinen menetys: kansakunnan asukkaat puhuivat pääoman kieltä, palvoivat valtion alttaria ja rajoittivat tapojaan kansallisen poliisin sallimiin.

 * * *

Nationalismi on imperialismin vastakohta vain määritelmien maailmassa. Käytännössä nationalismi oli menetelmä jolla toteuttaa pääoman imperiumia.

Pääoman jatkuva kasvu, jota on usein kutsuttu materiaaliseksi edistykseksi, taloudelliseksi kehitykseksi tai teollistumiseksi, oli keskiluokkien, niinkutsutun porvariston päätoiminta, koska pääoma oli se mitä he omistivat, se oli heidän omaisuutensa; ylemmät luokat omistivat maata.

Uusien rikkauksien maailmojen löytäminen oli valtavasti rikastuttanut näitä keskiluokkia, mutta oli myös tehnyt niistä haavoittuvia. Kuninkaat ja aateliset jotka alussa keräsivät uuden maailman ryöstetyn rikkauden olivat katkeria menetettyään kaiken paitsi muutamia muistoesineitä keskiluokkaisille kauppiailleen. Tämä oli väistämätöntä. Vauraus ei tullut valmiissa käytettävissä muodoissa; kauppiaat varustivat kuningasta asioilla jotka hän pystyi käyttämään, ryöstettyjä rikkauksia vastaan. Siltikin monarkit jotka näkivät itseään köyhtyvän heidän kauppiaidensa rikastuessa, eivät kaihtaneet käyttää aseistettuja palvelijoitaan ryöstelläkseen rikkaita kauppiaita. Näinollen keskiluokat kokivat jatkuvia loukkauksia vanhan vallan alaisuudessa - loukkauksia heidän omaisuuttaan kohtaan. Kuninkaan armeija ja poliisi eivät olleet luotettavia suojelijoita keskiluokan omaisuudelle, ja vaikutusvaltaiset kauppiaat, jotka jo pyörittivät imperiumin liiketoiminnan, ryhtyivät toimenpiteisiin lopettaakseen epävakauden; he ottivat haltuunsa myös politiikan. He olisivat voineet palkata yksityisiä armeijoita, ja usein tekivätkin niin. Mutta heti kun näköpiiriin tuli välineitä kansallisten armeijoiden ja kansallisen poliisin mobilisoimiseksi, louka-

tut liikemiehet turvautuivat niihin. Kansallisten asevoimien keskeisin hyve on se, että se takaa patrioottisen palvelijan taistelevan samalla puolella pomonsa kanssa, vihollispomon palvelijaa vastaan.

Kansallisen repressiivisen koneiston luoma vakaus tarjosi omistajille ikäänkuin kasvihuoneen jossa heidän pääomansa voisi kasvaa, lisääntyä, kertaantua. Termi ”kasvaa” ja sen vastineet tulevat kapitalistien omasta sanastosta. Nämä ihmiset käsittävät pääoma-yksikköä jyvänä tai siemenenä, jota he sijoittavat hedelmälliseen maaperään. Keväällä he näkevät kasvin kasvavan jokaisesta siemenestä. Kesällä he korjaavat satona niin monta siementä kasvia kohti, että maksettuaan maaperästä, auringonvalosta ja sateesta heillä on vielä enemmän siemeniä kuin heillä oli alussa. Seuraavana vuonna he laajentavat peltonsa, ja vähitellen koko maaseutu kehittyy. Todellisuudessa alkuperäiset ”jyvät” ovat rahaa; aurinko ja sade ovat työläisten vaiva; kasvit ovat tehtaita, työpajoja ja kaivoksia, hedelmät ovat tuotteita, paloja prosessoitua maailmaa; ja ylimääräiset jyvät, voitot, ovat työn tuottoa jota kapitalisti pitää itsellään sen sijään että jakaa sitä työläisille.

Prosessi kokonaisuudessaan koostui luonnonvarojen prosessoinnista myytäviksi esineiksi tai tuotteiksi, ja palkkatyöläisten vangitsemisesta tuotantolaitoksiin.

Pääoman ja Tieteen avioliitto oli syy suureen loikkaan eteenpäin siihen, missä elämme nykypäivänä. Puhtaat tieteilijät löysivät palaset joiksi luonnonympäristö voitiin pilkkoa; sijoittajat tekivät veikkauksiaan erilaisista pilkonnan menetelmistä; soveltavat tieteilijät tai managerit pitivät huolen, että palkkatyöläiset heidän komennossaan veivät projektin toteutukseen. Sosiaalitieteilijät etsivät tapoja joilla tehdä työläisistä vähemmän inhimillisiä, tehokkaampia, konemaisempia. Kiitos tieteen, kapitalistit saattoivat muuttaa suurta osaa luonnonympäristöstä prosessoiduksi maailmaksi, keinotekoiseksi luomukseksi, ja typistää suurimman osan ihmisistä keinotekoisen luomuksen tehokkaiksi hoitajiksi.

Kapitalistisen tuotannon prosessi analysoitiin ja kritisoitiin monien filosofien ja runoilijoiden toimesta, joista tärkeimpänä Karl Marx[1], jonka kritiikit liikuttivat, ja edelleen liikuttavat, militantteja sosiaalisia liikkeitä. Marxilla oli iso sokea piste; suurin osa hänen opetuslapsistaan, ja monet militantit jotka eivät olleet hänen opetuslapsia, rakensivat ohjelmansa tälle sokealle pisteelle. Marx kannatti innokkaasti porvariston vapautustaistelua feodaalisia siteitä vastaan. Kukapa ei ollut siitä innoissaan niinä päivinä? Marx, joka havaitsi että kunkin aikakauden hallitsevat ajatukset olivat hallitsevan luokan ajatukset, jakoi monet hiljattain valtaistuneen keskiluokan ajatuksista. Hän oli innoissaan Valistuksesta, rationalismista, materiaalisesta edistyksestä. Marx oli se joka terävästi nosti esiin, että joka kerta kun työläinen uusinsi työvoimansa, joka minuutti jonka hän uhrasi määrätylle tehtävälleen, hän kasvatti sitä materiaalista ja sosiaalista koneistoa joka epäinhimillisti hänet. Kuitenkin sama Marx kannatti innolla tieteen soveltamista tuotantoon.

Marx analysoi perusteellisesti tuotantoprosessia työn riistona, mutta hän kommentoi vain vähäisesti ja vastahakoisesti kapitalistisen tuotannon edellytyksiä, ja alkuperäistä pääomaa joka teki prosessin mahdolliseksi[2]. Ilman alkuperäistä pääomaa ei voinut olla sijoituksia, ei tuotantoa, ei suurta loikkaa eteenpäin. Tätä edellytystä analysoi varhainen neuvostovenäläinen marxisti Preobraženski, joka lainasi useita huomioita puolalaiselta marxistilta Rosa Luxemburgilta muotoillakseen teoriansa primitiivisestä akkumulaatiosta[3]. Primitiivisellä Preobraženski tarkoitti ka-

[1] *Pääoman* ensimmäisen osan alaotsikko on ”Poliittisen talouden kritiikki: Kapitalistisen tuotannon prosessi” (Charles H. Kerr & Co., 1906; uudelleenjulk. Random House, New York).

[2] Ibid., sivut 784-850: Osa VIII: ”Niin kutsuttu primitiivinen akkumulaatio.”

[3] E. Preobraženski, *The New Economics* (Moskova, 1926; Englantilainen käännös julk. Clarendon Press, Oxford, 1965), kirja joka lanseerasi kohtalokkaan ”primitiivisen sosialistisen akkumulaation lain”.

pitalistisen rakennelman pohjaa, sen perustaa, sen edellytystä. Tämä edellytys ei voi syntyä itse kapitalistisesta tuotantoprosessista, ellei tämä prosessi ole jo käynnissä. Sen täytyy tulla, ja onkin tullut, tuotantoprosessin ulkopuolelta. Se tulee ryöstetyistä siirtomaista. Se tulee riistetyistä ja hävitetyistä siirtomaiden asukkaista. Aiemmin kun ei ollut merentakaisia siirtomaita, alkupääoma, kapitalistisen tuotannon edellytys, puristettiin sisäisistä siirtomaista, ryöstetyistä maanviljelijöistä joiden maat aidattiin ja sadot lunastettiin, karkotetuista juutalaisista ja muslimeista joiden omaisuudet takavarikoitiin.

Primitiivinen tai alustava pääoman akkumulaatio ei tapahtunut kerran, hamaassa menneisyydessä, eikä koskaan sen jälkeen. Se on asia joka edelleen säestää kapitalistista tuotantoprosessia, ja joka on keskeinen osa siitä. Marxin kuvaama prosessi on se jossa kehittyy säännöllisiä voittoja, mutta nämä aika ajoin tuhoutuvat kriiseissä jotka ovat väistämättömiä tässä järjestelmässä, ja ainoa tunnettu lääke näihin kriiseihin on uudet alustavan pääoman piristysruiskeet. Ilman jatkuvaa alkukantaisen pääoman akkumulaatiota tuotantoprosessi pysähtyisi; jokainen kriisi olisi taipuvainen jäämään pysyväksi.

Kansanmurha, vapaaksi riistaksi määriteltyjen ihmisryhmien rationaalisesti laskelmoitu hävittäminen, ei ole ollut poikkeus muuten rauhanomaisessa edistyksen kulussa. Kansanmurha on ollut tuon edistyksen edellytys. Tämä on syy miksi kansalliset asevoimat olivat välttämättömiä pääoman hallitsijoille. Asevoimat eivät pelkästään suojelleet pääoman omistajia heidän omien riistettyjen palkkatyöläisten kapinalliselta raivolta. Ne myös toivat pyhän graalin, taikalampun, alustavan pääoman, valloittamalla vastustusta tekeviä tai tekemättömiä ulkopuolisia, ryöstelemällä, karkottamalla ja murhaamalla.

Kansallisten armeijoiden jalanjäljet ovat edistyksen marssin jäljet. Nämä patrioottiset armeijat olivat, ja ovat edelleen, seitsemäs maailmanihme. Niissä susi makaa lampaan kyljessä, lukki kärpäsen vieressä. Niissä parakkikavereita ovat riistetyt työläiset ja heidän riistäjät, velkaantuneet talonpojat ja velkoojat, vedetetyt ja vedettäjät, kumppanuudessa joka ei kummu rakkaudesta vaan vihasta - vihasta kohti potentiaalisia alkukantaisen pääoman lähteitä, joita on määritelty vääräuskoisiksi, villeiksi, alempirotuisiksi.

Ihmisyhteisöjä yhtä moninaisia tavoiltaan ja uskomuksiltaan kuin linnut väreiltään valloitettiin, ryöstettiin ja lopuksi hävitettiin mielikuvituksenkin tuolle puolen. Kadotettujen yhteisöjen vaatteet ja tavarat kerättiin talteen voittosaaliina ja laitettiin näytille museoihin vielä yhtenä jälkenä edistyksen voittokulusta. Sukupuuttoon kuolleista tavoista ja uskomuksista tuli tutkittavia kuriositeettejä vielä yhdelle valloittajien monista tieteistä. Ryöstetyt maat, metsät ja eläimet haalittiin voittoina, alustavana pääomana, edellytyksinä tuotantoprosessille jossa maat muutettaisiin maatiloiksi, puut tukkeiksi, eläimet hatuiksi, mineraalit aseiksi, selviytyneet ihmiset halpatyövoimaksi. Kansanmurha oli, ja on edelleen, edellytys, kulmakivi ja perusta aseellis-teollisille komplekseille, prosessoiduille ympäristöille, toimistojen ja parkkipaikkojen maailmoille.

 * * *

Nationalismi soveltui niin täydellisesti kaksinaiseen tehtäväänsä, työläisten kesyttämiseen ja muukalaisten ryöstämiseen, että se vetosi kaikkiin - siis, kaikkiin jotka hallitsivat, tai halusivat hallita, osan pääomasta.

1800-luvulla, erityisesti loppupuoliskolla, jokainen joka omisti sijoitettavaa pääomaa löysi juurensa siitä mobilisoitavasta väestöstä, joka puhui hänen äidinkieltään ja palvoi hänen isänsä jumalia. Tällaisen nationalistin intohimo oli läpinäkyvän kyynistä, sillä hän oli maanmies jolla ei enää ollut juuria äitinsä tai isänsä kansassa: hän löysi pelastuksensa säästöistään, rukoili sijoituksiaan ja puhui kustannuslaskennan kieltä. Mutta hän oli oppinut, amerikkalaisilta ja ranska-

laisilta, että vaikka hän ei voinut mobilisoida väestöä lojaaleina palvelijoina ja asiakkaina, hän pystyi mobilisoimaan heidät lojaaleina kanssa-katolilaisina, -ortodokseina tai -protestantteina. Kieleistä, uskonnoista ja perinteistä tuli sidosmateriaalia kansallisvaltioiden rakentamiselle.

Sidosaineet olivat keinoja, ei päämääriä. Kansallisten kokonaisuuksien tarkoitus ei ollut kielten, uskontojen tai perinteiden edistäminen, vaan kansallisten talouksien edistäminen, maanmiesten muuttaminen työläisiksi ja sotilaiksi, kotimaan muuttaminen kaivoksiksi ja tehtaiksi, perimätilojen muuttaminen kapitalistisiksi yrityksiksi. Ilman pääomaa, ei olisi aseita tai varusteita, ei kansallista armeijaa, ei kansakuntaa.

Säästöt ja sijoitukset, markkinatutkimus ja kustannuslaskenta, rationalististen entisten keskiluokkien pakkomielteet, tulivat vallitseviksi pakkomielteiksi. Näistä rationalistisista pakkomielteistä ei tullut vain hallitsevia vaan myös ulossulkevia. Yksilöt jotka osoittivat muita pakkomielteitä, irrationaalisia pakkomielteitä, suljettiin hullujenhuoneisiin, mielisairaaloihin.

Kansakunnat olivat yleensä monoteistisia, mutta eivät olisi tarvinneet olla; menneisyyden jumala tai jumalat olivat menettäneet merkityksensä paitsi sidosaineena. Kansakunnat olivat monopakkomielteisiä, ja jos monoteismi palveli vallitsevaa pakkomiellettä, sitäkin mobilisoitiin.

Ensimmäinen maailmansota merkitsi kansallistamisprosessin yhden vaiheen loppua, sen vaiheen, joka oli alkanut Amerikan ja Ranskan vallankumouksilla, jota oli kuulutettu paljon aikaisemmin Aguirren itsenäisyysjulistuksella ja hollantilaisten aatelisten kapinalla. Itse asiassa kyseisen sodan syy oli vanhojen ja juuri muodostettujen kansakuntien ristiriitaiset vaatimukset. Saksa, Italia ja Japani, kuten myös Kreikka, Serbia ja koloniaalinen Latinalainen Amerikka, olivat jo saavuttaneet suurimman osan nationalististen edeltäjiensä piirteistä, olivat tulleet kansallisiksi imperiumeiksi, monarkioiksi ja tasavalloiksi, ja vahvimmat tulokkaista tavoittelivat viimeistä puuttuvaa piirrettä, siirtomaa-imperiumia. Sodan aikana kahden jäljelläolevan dynastisen imperiumin, Ottomaanisen ja Hapsburgilaisen, kaikki mobilisoitavissa olevat osatekijät muodostautuivat kansakunniksi. Kun eri kieltä ja uskontoa tunnustavat porvaristot vaativat samaa aluetta, heikompi kohdeltiin kuten niinkutsuttuja Amerikan-Intiaaneja: heidät hävitettiin. Kansallinen itsevaltius ja kansanmurha olivat - ja ovat edelleen - toistensa seuralaisia.

Jaettu kieli ja uskonto vaikuttavat kansallisuuden seuralaisilta, mutta vain näköharhan takia. Sidosmateriaaleina kielet ja uskonnot käytettiin kun ne palvelivat tarkoitusta, ja hylättiin kun ne eivät palvelleet. Monikielistä Sveitsiä tai moni-uskonnollista Jugoslaviaa ei suljettu ulos kansakuntien perheestä. Nenän muodot ja hiusten värit olisi myös voitu käyttää patrioottien mobilisointiin - ja myöhemmin käytettiinkin. Jaettujen perintöjen, juurien ja yhtäläisyyksien täytyi täyttää vain yhtä kriteeriä, amerikantyylisen pragmaattisen järjen kriteeriä: toimivatko ne? Mikä tahansa mikä toimi, käytettiin. Jaetut piirteet olivat tärkeitä, ei kulttuurisen, historiallisen tai filosofisen sisältönsä takia, vaan koska niistä oli hyötyä poliisin organisointiin kansallisen omaisuuden turvaamiseen ja armeijan mobilisointiin siirtomaiden ryöstelyyn.

Kunhan kansakunta oli muodostettu, ihmiset jotka elivät kansallisella alueella, mutta eivät vastanneet kansallisia piirteitä, voitiin muuttaa sisäisiksi siirtomaiksi, alkukantaisen pääoman lähteiksi. Ilman alkukantaista pääomaa, mikään kansakunta ei voinut tulla suureksi kansakunnaksi; ja kansakunnat jotka tavoittelivat suuruutta mutta joilta puuttui tarvittavat merentakaiset siirtomaat, pystyivät turvautumaan niiden maanmiestensä ryöstämiseen ja hävittämiseen, joilta puuttui kansallisia piirteitä.

 * * *

Kansallisvaltioiden perustaminen otettiin riemuisella innolla vastaan niin runoilijoiden kuin talonpoikien keskuudessa, jotka ajattelivat muusojensa tai jumaliensa vihdoin laskeutuneen

maan päälle. Pääasialliset ilonpilaajat liehuvien lippujen ja lentävän konfetin keskellä olivat entiset hallitsijat, kolonisoidut, sekä Karl Marxin opetuslapset.

Kaadetut hallitsijat, ja kolonisoidut väestöt, olivat epäinnostuneita ilmeisestä syystä.

Karl Marxin opetuslapset olivat epäinnostuneita koska he olivat oppineet mestariltaan, että kansallinen vapautuminen tarkoitti kansallista riistoa, että kansallinen hallitus oli kansallisen kapitalistisen luokan toimeenpaneva komitea, että kansakunnalla ei ollut työläisille mitään muuta tarjottavaa kuin kahleita. Nämä työläisten strategistit, jotka eivät olleet itse työläisiä vaan yhtä porvarillisia kuin hallitsevat kapitalistit, julistivat että työläisillä ei ollut kotimaata, ja järjestäytyivät Kansainväliseen. Tämä Kansainvälinen jakautui kolmeen, ja jokainen Kansainvälinen tahollaan hivuttautui yhä lähemmäksi Marxin sokeaa pistettä.

Ensimmäistä Kansainvälistä vei Marxin taannoinen venäläinen kääntäjä ja sittemmin vastustaja Bakunin, paatunut kapinoitsija joka oli ollut kiihkoinen nationalisti kunnes hän oppi Marxilta riistosta. Bakunin ja hänen seuralaisensa, jotka kapinoivat kaikkia auktoriteetteja vastaan, kapinoivat myös Marxin auktoriteettia vastaan; he epäilivät, että Marx yritti muuttaa Kansainvälistä yhtä tukahduttavaksi valtioksi kuin feodaalinen ja kansallinen valtiomuoto yhteensä. Bakunin seuraajineen torjuivat yksiselitteisesti kaikkia valtioita, mutta heidän suhteensa kapitalistiseen tuotantoon *[engl. capitalist enterprise]* oli epäselvä. Jopa Marxia enemmän he ihannoivat tiedettä, juhlivat aineellista kehitystä ja tervehtivät teollistumista. Kapinallisina heille mikä tahansa taistelu oli hyvä taistelu, mutta kaikista parhain oli taistelu porvariston entisiä vihollisia vastaan, feodaalisia maaherroja ja katolista kirkkoa vastaan. Näinollen Bakuninistinen Kansainvälinen kukoisti paikoissa kuten Espanja, joissa porvaristo ei ollut vienyt loppuun taistelunsa itsenäisyydestä, vaan oli sen sijaan liittoutunut feodaalisten paruunoiden ja kirkon kanssa suojautuakseen kapinallisilta työläisiltä ja talonpojilta. Bakuninistit taistelivat viedäkseen porvarillisen vallankumouksen loppuun, ilman porvaristoa ja porvaristoa vastaan. He kutsuivat itseään anarkisteiksi ja tuomitsivat kaikkia valtioita, mutta eivät alkaneetkaan selittämään miten he saavuttaisivat alkukantaisen tai myöhemmänkään tuotannon, kehityksen ja tieteen - eli pääoman - ilman armeijaa tai poliisia. He eivät saaneet todellista mahdollisuutta ratkaista ristiriitaansa käytännössä, ja tähän päivään asti Bakuninistit eivät ole vielä ratkaisseet sitä, eivätkä ole edes tiedostaneet, että on ristiriita anarkian ja tuotannon *[engl. industry]* välillä.

Toinen Kansainvälinen, vähemmän kapinamielinen kuin ensimmäinen, pian teki rauhaa pääoman ja myös valtion kanssa. Tämän organisaation puolestapuhujat, vankasti Marxin sokeaan pisteeseen asettuneina, eivät sortuneet minkäänlaiseen Bakuninistiseen ristiriitaan. Heille oli selvää, että riisto ja ryöstely olivat välttämättömiä edellytyksiä aineelliselle edistykselle, ja realistisin mielin he sopeutuivat väistämättömään. Kaikki mitä he pyysivät oli suurempi osinko hyödyistä työläisille, ja paikkoja poliittisessa järjestelmässä itselleen, työläisten edustajina. Sosialistisille professoreille, kuten hyville liitto-aktivisteille jotka edelsivät ja seurasivat heitä, ”siirtomaakysymys” oli kiusallinen, mutta kuten Philip Hapsburgin tapauksessa, se lähinnä tuotti heille huonoa omatuntoa. Ajan myötä keisarilliset saksalaiset sosialistit, kuninkaalliset tanskalaiset sosialistit ja tasavaltalaiset ranskalaiset sosialistit jopa lakkasivat olemasta internationalisteja.

Kolmas Kansainvälinen ei vain tehnyt rauhaa pääoman ja valtion kanssa; se asetti ne tavoitteekseen. Tätä Kansainvälistä ei perustanut kapinamieliset tai toisinajattelevat älyköt. Sitä perusti valtio, venäläinen valtio, sen jälkeen kun bolsheviikkipuolue oli asettunut kyseisen valtion toimistoihin. Tämän Kansainvälisen pääasiallinen toiminta oli mainostaa uudistetun Venäjän valtion, sen hallitsevan puolueen, ja puolueen Lenin-nimisen perustajan saavutuksia. Kyseisen puo-

lueen ja sen perustajan saavutukset olivatkin mullistavia, mutta mainostajat tekivät parhaansa piiloittaakseen sen, mikä niissä oli mullistavaa.

 * * *

Ensimmäinen maailmansota oli saattanut kahta valtavaa imperiumia pulmalliseen tilanteeseen. Kiinan Taivallinen Keisarikunta, vanhin yhtäjaksoinen valtio koko maailmassa, ja Tsaarin imperiumi, paljon nuorempi hanke, leijuivat hatarasti kahden kohtalon välillä: kansallisvaltioksi muuttumisen, tai pienemmiksi yksiköiksi hajoamisen kuten oli käynyt niiden Ottomaanisille ja Hapsburgilaisille vastineille.

Lenin ratkaisi pulmaa Venäjän osalta. Onko sellainen mahdollista? Marx oli väittänyt, ettei yksittäinen henkilö voi muuttaa olosuhteita; hän voi vain käyttää niitä hyväkseen. Marx oli todennäköisesti oikeassa. Leninin saavutus ei ollut olosuhteiden muuttaminen, vaan niiden hyödyntäminen erikoisella tavalla. Saavutus oli mullistava opportunistisuudessaan.

Lenin oli venäläinen porvari joka kirosi venäläisen porvariston heikkoutta ja saamattomuutta[4]. Kapitalistisen kehityksen intoilijana, amerikantyylisen edistyksen palavana ihailijana, hän ei liittoutunut manaamiensa porvarien kanssa, vaan ennemmin heidän vihollisten kanssa, Marxin antikapitalististen opetuslasten kanssa. Hän käytti hyväkseen Marxin sokeaa pistettä muuttaakseen Marxin kritiikkiä kapitalistisesta tuotantoprosessista käsikirjaksi pääoman kehittämiselle, ”tee-se-itse”-oppaaksi. Marxin tutkimukset riistosta ja kurjistamisesta muuttuivat ravinnoksi nälkäisille, taikasammoksi, runsaudensarveksi. Amerikkalaiset bisnesmiehet olivat jo myyneet kusta lähdevetenä, mutta yksikään amerikkalainen ammattihuijari ei ollut vielä yltynyt niin suureen täyskäänteisyyteen.

Mitään olosuhteita ei muutettu. Jokaista askelta toteutettiin käsilläolevien olosuhteiden avulla, toimiviksi havaituilla menetelmillä. Venäläisiä kansanjoukkoja ei voitu mobilisoida heidän venäläisyydellään tai ortodoksisuudellaan tai valkoihoisuudellaan, mutta heidät voitiin mobilisoida, ja mobilisoitiin, heidän riistollaan, heidän sorrollaan, heidän iänikuisella kärsimyksellään tsaarin hirmuvallan alla. Sorrosta ja riistosta tuli sidosmateriaalia. Pitkä kärsimys tsaarien alla käytettiin samalla tavalla ja samaan tarkoitukseen kuin valkoisten naisten ja lasten skalpeeraukset oli käytetty amerikkalaisten toimesta; niitä käytettiin organisoimaan ihmisiä taisteluyksiköiksi, kansallisen armeijan ja kansallisen poliisin alkioiksi.

Diktaattorin ja puolueen keskuskomitean esittäminen vapautuneen proletariaatin diktatuurina vaikutti uudelta, mutta tämäkin oli uutta vain siinä, mitä sanoja käytettiin. Oikeasti se oli yhtä vanha juttu kuin Egyptin faaraot ja Mesopotamian lugalit, jotka olivat Jumalan valitsemia kansaa johtamaan, jotka olivat edustaneet kansaa kaksinpuheluissaan jumalan kanssa. Tämä oli kokeiltu ja hyväksi havaittu hallitsijoiden temppu. Vaikka muinaiset edeltäjät oli tilapäisesti unohdettu, tuoreempaa esimerkkiä oli näyttänyt Ranskan Julkisen Terveyden Komitea, joka oli esiintynyt kansakunnan yleisen tahdon ilmentymänä.

Tavoite, kommunismi, kapitalismin kaataminen ja ylittäminen, vaikutti sekin uudelta, muutokselta olosuhteissa. Mutta vain sana oli uusi. Proletariaatin diktaattorin tavoite oli edelleen amerikantyylinen edistys, kapitalistinen kehitys, sähköistäminen, nopea massakuljetus, tiede,

[4]Ks. V.I. Lenin, *Kapitalismin kehitys Venäjällä* (Moskova: Progress Publishers, 1964; ensin julkaistu 1899). Lainaus sivulta 599: ”jos … vertaamme nykyistä kehityksen nopeutta siihen mitä voitaisiin saavuttaa yleisellä tekniikan ja kulttuurin tasolla sellaisena kuin se on tänä päivänä, nykyistä kapitalismin kehitystahtia Venäjällä on tosiaankin pidettävä hitaana. Eikä se voi olla muuta kuin hidasta, sillä missään kapitalistisessa maassa ei ole ollut niin runsaasti sellaisia viipyviä muinaisia instituutioita, jotka ovat yhteensopimattomia kapitalismin kanssa, rampauttavat sen kehitystä, ja mittaamattomasti pahentavat tuottajien tilannetta …”

luonnonympäristön prosessointi. Tavoite oli se kapitalismi, jota heikko ja saamaton venäläinen porvaristo oli epäonnistunut luomaan. Marxin *Pääoma* valonaan ja ohjeenaan, diktaattori ja hänen puolueensa kehittäisivät kapitalismia Venäjällä. He toimisivat korvike-porvaristona, ja he käyttäisivät valtion valtaa ei vain prosessin valvontaan, vaan myös sen käynnistämiseen ja hallinnointiin.

Lenin ei elänyt tarpeeksi pitkään todistaakseen nerouttaan venäläisen pääoman päämanagerina, mutta hänen seuraajansa Stalin todisti kattavasti perustajan koneen tehokkuutta. Ensimmäinen askel oli alkukantaisen pääoman kerääminen. Jos Marx ei ollut tässä asiassa ollut kovin selvä, Preobraženski oli ollut hyvinkin selväsanainen. Preobraženski heitettiin vankilaan, mutta hänen kuvaus toimivaksi osoittautuneista alkukantaisen pääoman hankitakeinoista sovellettiin koko valtavaan Venäjään. Englantilaisten, amerikkalaisten, belgialaisten ja muiden kapitalistien alkukantainen pääoma oli tullut ryöstetyistä merentakaisista siirtomaista. Venäjällä ei ollut merentakaisia siirtomaita. Tämä puute ei ollut mikään este. Koko Venäjän maaseutu muutettiin siirtomaaksi.

Ensimmäinen alkukantaisen pääoman lähde oli kulakit, talonpojat joilla oli jotain ryöstelemisen arvoista. Tämä hanke oli niin onnistunut, että sitä sovellettiin myös jäljellä oleviin talonpoikiin, rationaalisella oletuksella että ryöstelemällä pieniä määriä suurelta joukolta syntyisi suuri saalis.

Talonpojat eivät olleet ainoita kolonisoituja. Entiseltä hallitsevalta luokalta oli jo perusteellisesti viety kaikki rikkaudet ja omaisuudet, mutta löydettiin muita alkukantaisen pääoman lähteitä. Diktaattorit, joiden käsiin valtion valta oli keskitetty täysin, pian huomasivat pystyvänsä luomaan primitiivisen akkumulaation lähteitä. Menestyneitä yrittäjiä, tyytymättömiä työläisiä ja talonpoikia, kilpailevien organisaatioiden militantteja, jopa liian kriittisesti ajattelevia puoluejäseniä voitiin määritellä vastavallankumouksellisiksi, pidättää, pakkolunastaa ja passittaa työleireihin. Kaikki varhaisempien kolonistien tekemät karkoitukset, joukkoteloitukset ja ryöstelyt jäljennettiin Venäjällä.

Aikaisemmat kolonistit olivat uranuurtajina joutuneet turvautumaan yritykseen ja erehdykseen. Venäläisten diktaattorien ei tarvinnut turvautua yritykseen ja erehdykseen. Heidän aikaan mennessä kaikki alkukantaisen pääoman hankintatavat olivat huolella kokeiltuja ja voitiin toteuttaa tieteellisesti. Venäläinen pääoma kehittyi täysin kontrolloidussa ympäristössä, kasvihuoneessa; jokaista vipua, jokaista muuntajaa, hallittiin kansallisen poliisin kautta. Toimintoja jotka olivat jääneet sattuman varaan tai muille tahoille vähemmän hallituissa ympäristöissä, olivat venäläisessä kasvihuoneessa poliisin hoidossa. Se, että kolonisoidut eivät olleet ulkomailla vaan maan sisällä, ja täten eivät valloituksen vaan pidätyksen kohteita, edelleen lisäsi poliisin merkitystä ja kokoa. Ajan myötä kaikkivoivasta ja kaikkialla läsnäolevasta poliisista tuli proletariaatin näkyvä ilmentymä ja ruumillistuma, ja kommunismista tuli synonyymi totaaliselle poliisin organisaatiolle ja kontrollille.

 * * *

Leninin odotukset eivät kuitenkaan täysin toteutuneet venäläisessä kasvihuoneessa. ”Poliisi kapitalistina” -asetelma teki ihmeitä alustavan pääoman hankinnassa, pakkolunastamalla vastavallankumouksellisilta, mutta se ei toiminut läheskään yhtä hyvin kapitalistisen tuotantoprosessin ohjaamisessa. Saattaa vielä olla liian aikaista tehdä varmoja päätelmiä, mutta tähän asti tämä poliisibyrokratia on ollut vähintään yhtä saamaton tässä roolissa kuin porvaristo jota Lenin oli kironnut. Sen kyky löytää alati uusia alkukantaisen pääoman lähteitä näyttää olevan ainoa asia, joka on pitänyt sen pystyssä.

Tämän koneiston suosio ei ole sekään vastannut Leninin odotuksia. Leninistinen poliisiorganisaatio ei ole vedonnut yrittäjiin tai vankan aseman saavuttaneisiin poliitikoihin; se ei ole vaikuttanut ylivertaiselta tavalta ohjailla tuotantoprosessia. Se on vedonnut hieman toiseen luokkaan, jota yritän kohta kuvailla, ja se on vedonnut tähän luokkaan ensisijaisesti keinona jolla ottaa haltuunsa kansallista valta-asemaa ja toisessa sijassa keinona primitiiviseen pääoman akkumulaatioon.

Leninin ja Stalinin perilliset eivät ole olleet varsinaisia Pretoriaanikaarteja, taloudellisen ja poliittisen vallan tosiasiallisia käyttäjiä tarpeettoman monarkin nimessä ja hyödyksi. He ovat olleet Pretoriaanien alioppilaita, taloudellisen ja poliittisen vallan opiskelijoita joilla ei ollut toivoa edes keskitason valta-asemien saavuttamisesta. Leninistinen malli on tarjonnut tällaisille ihmisille mahdollisuuden loikata välitasojen yli suoraan keskuspalatsiin.

Leninin perilliset olivat virkailijoita ja alemman tason viranomaisia, ihmisiä kuten Mussolini, Mao Zedong ja Hitler, ihmisiä jotka, kuten Lenin itse, kirosivat heikkoja ja saamattomia porvariluokkiaan siitä, etteivät ne olleet onnistuneet saattamaan kansakuntaansa suuruuteen.

(En laske sionisteja Leninin perillisiin koska he kuuluvat aikaisempaan sukupolveen. He olivat Leninin aikalaisia jotka olivat, kenties itsenäisesti, oivaltaneet vainon ja kärsimyksen voiman sidosmateriaaleina kansallisen armeijan ja poliisin mobilisointia varten. Sionistit tekivät myös omia lisäyksiään. Hajautetun uskonnollisen väestön käsitteleminen kansakuntana, kapitalistisen kansallisvaltion asettaminen tuon väestön ratkaisevaksi tavoitteeksi, ja uskonnollisen perinnön typistäminen rodulliseksi perinnöksi, toivat merkittäviä elementtejä nationalistiseen keinovalikoimaan, ja tulisivat tuottamaan kohtalokkaita seurauksia kun ne sovellettiin juutalaisväestöön, josta kaikki eivät olleet sionisteja, toisen väestön toimesta, jota oli valattu yhteen ”saksalaisena rotuna”.)

Mussolini, Mao Zedong ja Hitler leikkasivat iskulauseiden verhon läpi ja näkivät Leninin ja Stalinin saavutukset sellaisena kuin ne olivat: onnistuneina menetelminä valtiovallan kaappaamiseksi ja säilyttämiseksi. Kaikki kolme karsivat metodologian välttämättömiin perustoihinsa. Ensimmäinen askel oli liittoutua samanmielisten vallan opiskelijoiden kanssa ja muodostaa poliisiorganisaation alkusolun, kokoonpanon joka ristittiin, Leninin mallin mukaisesti, Puolueeksi. Seuraava askel oli rekrytoida massapohjaa, sekä saatavilla olevia sotajoukkoja ja sotajoukkojen varustajia. Kolmas askel oli vallata valtiolaitos, asettaa pääteoreetikko valtaan Il Ducen, Puheenjohtajan tai Führerin virassa, jakaa poliisi- ja hallinnointitehtävät eliitin tai kaaderin kesken, sekä massapohjan paneminen töihin. Neljäs askel oli varmistaa alustavaa pääomaa jota tarvittiin aseellis-teollisen kompleksin kunnostukseen tai käynnistykseen, joka pystyisi tukemaan kansallista johtajaa ja kaaderia, poliisia ja armeijaa, teollisuuden hallinnoijia. Ilman tätä pääomaa ei olisi aseita, ei valtaa, ei kansakuntaa.

Leninin ja Stalinin perilliset edelleen karsivat metodologiaa, rekrytoinnissaan, minimoimalla kapitalistisen riiston merkitystä ja keskittymällä kansalliseen sortoon. Puheet riistosta eivät enää palvelleet tarkoitusta, ja olivat itse asiassa käyneet kiusallisiksi, sillä oli kaikille selvää, erityisesti palkkatyöläisille, että menestyksekkäät vallankumoukselliset eivät olleet lakkauttaneet palkkatyön, vaan olivat laajentaneet sen valtapiiriä.

Uudet vallankumoukselliset, yhtä pragmaattisina kuin amerikkalaiset bisnesmiehet, eivät puhuneet vapautuksesta palkkatyöstä, vaan kansallisesta vapautuksesta[5]. Tämä vapautuksen laji

[5]Tai valtion vapautus: ”Myyttimme on kansakunta, myyttimme on kansakunnan suuruus”; ”Se on valtio joka luo kansakuntaa, antaen tahdon ja siten todellista elämää kansalle joka on tullut tietoiseksi moraalisesta yhteydestään”;

ei ollut utopististen romantikkojen unikuvaa. Se oli tismalleen se mikä oli mahdollista, ja kaikki mikä oli mahdollista, tässä maailmassa. Ei tarvinnut kuin käyttää hyväkseen olemassaolevia olosuhteita saadakseen se tapahtumaan. Kansallinen vapautus koostui kansallisen puheenjohtajan ja kansallisen poliisin vapautuksesta vallattomuuden kahleista. Puheenjohtajan valtaanasettaminen ja poliisin virkaanasettaminen eivät olleet pilvilinnaa vaan osaa käytännössä kokeiltua ja koeteltua strategiaa, tiedettä.

Fasistiset ja kansallissosialistiset puolueet olivat ensimmäisiä todistamaan, että strategia toimi, että Bolsheviikkipuolueen saavutusta oli todellakin mahdollista jäljentää. Kansalliset puheenjohtajat ja heidän esikuntansa asettivat itsensä valtaan ja ryhtyivät hankkimaan kansallisen suuruuden vaatimaa alustavaa pääomaa. Fasistit työntyivät yhteen Afrikan viimeisistä valloittamattomista osista, ja kolusivat sen kuten aikaisemmat teollistajat olivat kolunneet siirtomaaimperiumejaan. Kansallissosialistit ottivat kohteekseen juutalaiset - sisäisen väestönryhmän, joka oli ollut osaa ”yhdistynyttä Saksaa” yhtä pitkään kuin muut saksalaiset - ensimmäisenä primitiivisen akkumulaation lähteenään, koska monilla juutalaisilla, kuten monilla Stalinin kulakeista, oli jotain ryöstelemisen arvoista.

Sionistit olivat jo edeltäneet kansallissosialisteja uskonnon redusoimisessa roduksi, ja kansallissosialistit pystyivät katsomaan taannoisilta amerikkalaisilta pioneereiltä esimerkkejä tavoille hyödyntää rasismin välinettä. Hitlerin eliitin ei tarvinnut kuin kääntää saksaksi amerikkalaista rasistista tutkimusaineistoa varustaakseen tieteellisiä instituuttejaan isoilla kirjastoilla. Kansallissosialistit käsittelivät juutalaiset monessa suhteessa samalla tavalla kuin amerikkalaiset olivat aiemmin käsitelleet Pohjois-Amerikan alkuperäisväestöt, sillä erolla että kansallissosialistit sovelsivat myöhempää ja paljon voimakkaampaa teknologiaa ihmisolentojen karkoittamiseen, ryöstelemiseen ja hävittämiseen. Mutta tässä nämä myöhemmät kansanmurhaajat eivät olleet innovaattoreita; he vain käyttivät hyväkseen käsilläolevia olosuhteita.

Fasistien ja kansallissosialistien joukkoon liittyivät japanilaiset imperiuminrakentajat, jotka pelkäsivät rappioituvan Taivaallisen Imperiumin päätyvän alkukantaiseksi pääomaksi venäläisille tai vallankumouksellisille kiinalaisille teollistajille. Ne muodostivat Akselin, ja ryhtyivät toimeen muuttaakseen maailman mantereet primitiivisen pääomakasautumisen lähteiksi. Muut kansakunnat antoivat heidän puuhata rauhassa kunnes he alkoivat uhata vakiintuneiden kapitalististen valtioiden siirtomaita ja kotimaita. Vakiintuneiden kapitalistien alentaminen kolonisoiduksi vapaaksi riistaksi voitiin harjoittaa sisäisesti, missä se oli aina laillista koska kansakunnan hallitsijat laativat sen lait - sitä oli jo toteutettu sisäisesti leninistien ja stalinistien toimesta. Mutta sellainen toiminta olisi tarkoittanut muutosta olosuhteissa, eikä sitä voitu harjoittaa ulkomailla aiheuttamatta maailmansodan. Akselivallat haukkasivat enemmän kuin pystyivät pureskelemaan ja hävisivät.

Sodan jälkeen monet järkevät ihmiset puhuisivat Akselin tavoitteista irrationaalisina ja Hitleristä mielipuolisena. Kuitenkin samat järkevät ihmiset pitäisivät miehiä kuten George Washingtonia ja Thomas Jeffersonia järkevinä ja rationaalisina, vaikka nämä miehet visioivat ja käynnistivät valtavan mantereen valloituksen, sen väestön karkoituksen ja hävityksen, aikana jolloin tällainen hanke oli paljon epärealistisempi kuin Akselin hanke[6]. on totta, että teknologiat, ku-

”Aina maksimaalinen vapaus kulkee käsi kädessä maksimaalisen valtiollisen voiman kanssa”; ”Kaikki valtion puolesta; ei mitään valtiota vastaan; ei mitään valtion ulkopuolella.” *Che cosa A il fascismo* ja *La dottrina del fascismo*, lainannut G.H. Sabine, *A History of Political Theory* (New York, 1955), s. 872-878.

[6] ”…asutuksemme asteittainen laajeneminen tulee saamaan villin perääntymään yhtä varmasti kuin suden; molempien ollessa petoja, vaikka muodoltaan erilaisia” *(G. Washington v. 1783).* ”…jos milloinkaan joudumme nostamaan

ten myös fysikaaliset, kemialliset, biologiset ja sosiaaliset tieteet, jotka Washington ja Jefferson hyödynsivät olivat varsin erilaisia kuin ne jotka kansallissosisalistit hyödynsivät. Mutta jos tieto on valtaa, jos varhaisemmille pioneereille oli rationaalista vahingoittaa ja tappaa mustalla ruudilla hevosvankkurien aikakaudella, miksi oli kansallissosialisteille irrationaalista vahingoittaa ja tappaa kehittyneillä räjähteillä, kaasuilla ja kemiallisilla aineilla rakettien, sukellusveneiden ja moottoriteiden aikakaudella?

Natsit olivat, jos jotain, vieläkin tieteellisemmin orientoituneita kuin amerikkalaiset. Aikanaan he olivat synonyymi tieteelliselle tehokkuudelle suurelle osalle maailmaa. He pitivät kirjaa kaikesta, tilastoivat ja ristitilastoivat löytöjään, julkaisivat tilastointiaan tieteellisissä aikakausjulkaisuissa. Heillä rasismikaan ei ollut eturintaman rahvaankiihottajien alaa, vaan varakkaiden instituuttien hallussa.

Monet järkevät ihmiset vaikuttavat samaistavan hulluuden epäonnistumiseen. Tämä ei ollut ensimmäinen kerta. Monet kutsuivat Napoleonia hulluksi kun hän oli vankilassa tai maanpaossa, mutta kun Napoleon palasi Keisarina, samat ihmiset puhuivat hänestä kunnioituksella, jopa hartaudella. Vangitsemista ja maastakarkoitusta ei nähdä ainoastaan lääkkeenä mielipuolisuuteen, vaan myös sen oireina. Epäonnistuminen on hölmön merkki.

 * * *

Mao Zedong, kolmas uraauurtava kansallissosialisti (tai kansalliskommunisti; jälkimmäisellä sanalla ei ole enää väliä, koska se ei ole kuin historiallinen jäänne; ilmaisu ”vasemmistolainen fasisti” palvelisi yhtä hyvin, mutta se välittää vielä vähemmän asiasisältöä kuin nationalisti-ilmaisut), onnistui tekemään Taivaalliselle Imperiumille mitä Lenin oli onnistunut tekemään Tsaarien imperiumille. Vanhin byrokraattinen koneisto maailmassa ei hajonnut pienempiin yksiköihin eikä toisten teollistajien siirtomaiksi; se nousi uudestaan, suuresti muuttuneena, Kansan Tasavaltana, majakaksi muille ”sorretuille kansakunnille”.

Puheenjohtaja ja hänen kaaderinsa seurasivat pitkän edeltäjäketjun jalanjälkiä ja muuttivat Taivaallisen Imperiumin valtavaksi alustavan pääoman lähteeksi, puhdistuksineen, vainoineen, ja niistä seuraavine suurine edistysharppauksineen.

Seuraava näytelmä, kapitalistisen tuotantoprosessin käynnistys, suoritettiin venäläiseen malliin, nimittäin kansallisen poliisin toimesta. Tämä ei toiminut Kiinassa sen paremmin kuin se oli toiminut Venäjällä. Yrittäjäfunktiota pitäisi ilmeisesti ulkoistaa huijareille ja pelimiehille jotka osaavat vakuuttaa ihmisiä - kytät eivät yleensä herätä tarvittavaa luottamusta. Tämä oli kuitenkin vähemmän tärkeää maoisteille kuin mitä se oli ollut leninisteille. Kapitalistinen tuotantoprosessi pysyy tärkeänä, ainakin yhtä tärkeänä kuin primitiivisen akkumulaation säännölliset kampanjat, sillä ilman pääomaa ei ole valtaa, ei kansakuntaa. Mutta maoistit esittävät vähän, ja koko ajan vähemmän, väitteitä heidän mallinsa ylivertaisuudesta teollistamisen menetelmänä, ja ovat siis tässä vaatimattomampia kuin venäläiset ja vähemmän pettyneitä teollisen poliisinsa tuloksiin.

Maoistinen malli tarjoaa itseään järjestysmiehille ja opiskelijoille ympäri maailmaa käytännössä koeteltuna vallan metodologiana, tieteellisenä kansallisen vapautumisen strategiana. Tämä

---

kirvestä mitään heimoa kohtaan, emme laske sitä alas kunnes se heimo on hävitetty, tai ajettu kauas pois…” *(T. Jefferson v. 1807).* ”…julmat verilöylyt jotka he ovat naisia ja lapsia kohtaan tehneet valmistautumattomilla rintamillamme, velvoittavat meidät nyt ajamaan heidät hävitykseen, tai uusille maille ulottumamme tuolle puolen” *(T. Jefferson v. 1813).* Lainaukset Richard Drinnonin teoksesta *Facing West: The Metaphysics of Indian-Hating and Empire Building* (New York: New American Library, 1980), s. 65, 96, 98.

yleisesti Mao Zedong-ajatteluna[7] tunnettu tiede tarjoaa puheenjohtajiksi ja kaadereiksi haaveileville mahdollisuuden ennennäkemättömään valtaan elävien olentojen, ihmisten toiminnan ja jopa heidän ajatusten ylle. Katolisen kirkon paavilla ja papistolla, kaikkine inkvisitioineen ja rippituoleineen, ei koskaan ollut sellaista valtaa, ei siksi että he olisivat torjunneet sen, vaan koska heiltä puuttui modernin tieteen ja teknologian välineet.

Kansakunnan vapautus on viimeinen askel loisten eliminoinnissa. Kapitalismi oli jo aiemmin puhdistanut luonnon loisista ja redusoinut suurimman osan jäljelläolevasta luonnosta raaka-aineiksi teollisuudelle prosessoitavaksi. Moderni kansallissosialismi tai sosiaalinationalismi tarjoaa mahdollisuutta eliminoida loiset myös ihmisyhteisöstä. Ihmisloiset ovat yleensä alustavan pääoman lähteitä, mutta pääoma ei ole aina ”materiaalista”; se voi olla myös kulttuurista tai ”henkistä”. Kansan tavat, tarut, runot ja musiikki likvidoidaan rutiinitoimintona; osa entisen ”kansankulttuurin” musiikista ja puvuista sittemmin palaavat, prosessoituina ja paketoituina, osana kansallista spektaakkelia, kansallisten akkumulaatiokampanjoiden koristeina; tavoista ja taruista tulee prosessoitavia raaka-aineita yhdelle tai useammalle ”ihmistieteelle”. Jopa työläisten hyödytön katkeruus vieraantunutta palkkatyötään kohtaan likvidoidaan. Kun kansakunta on vapautettu, palkkatyö lakkaa olemasta rasittava taakka ja muuttuu kansalliseksi velvollisuudeksi, ilolla suoritettavaksi. Täysin vapautuneen kansakunnan alamaiset lukevat Orwellin *Vuonna 1984* antropologisena tutkimuksena, menneen aikakauden kuvauksena.

Ei ole enää mahdollista satiirisoida tätä asiaintilaa. Jokainen satiiri riskeeraa päätyä raamatuksi taas yhdelle kansalliselle vapautusrintamalle[8]. Jokainen satiirikko on vaarassa päätyä uuden uskonnon perustajaksi, Buddhaksi, Zarathustraksi, Jeesukseksi, Muhammediksi tai Marxiksi. Jokainen tilinteko vallitsevan järjestelmän julmuuksista, jokainen kritiikki järjestelmän toimintatavasta, päätyy rehuksi vapauttajien ratsuille, sidosaineeksi armeijoiden rakentajille. Mao Zedong-ajattelu lukuisissa versioissaan ja revisioissaan on totaalinen tiede sekä myös totaalinen teologia; se on sosiaalinen fysiikka sekä kosminen metafysiikka. Ranskan Kansallisen Terveyden Komitea väitti edustavansa vain ranskalaisen kansakunnan yleistä tahtoa. Mao Zedong-ajattelun revisiot väittävät edustavansa kaikkien maailman sorrettujen yleistä tahtoa.

Tämän Ajattelun jatkuvat revisiot tarvitaan siksi, että sen alkuperäiset muotoilut eivät soveltuneet kaikkiin, tai oikeastaan yhteenkään maailman kolonisoiduista väestöistä. Yhdelläkään maailman kolonisoiduista väestöistä ei ollut kiinalaisten tapaista perintöä valtiolaitoksen ylläpidosta viimeiset kaksituhatta vuotta. Harvoilla maailman sorretuista oli ollut mitään kansakunnan piirteistä läheisessä tai kaukaisessa menneisyydessään. Ajattelua oli pakko sopeuttaa ihmisille, joiden esivanhemmat olivat eläneet ilman kansallisia Puheenjohtajia, armeijoita tai poliiseja, ilman kapitalistisia tuotantoprosesseja ja täten ilman alustavan pääoman tarvetta.

Nämä revisiot toteutettiin rikastuttamalla alkuperäistä Ajattelua lainauksilla Mussolinilta, Hitleriltä, ja sionistiselta Israelin valtiolta. Mussolinin teoria kansakunnan täydellistymisestä val-

[7] Helposti saatavilla pokkarina nimellä *Quotations from Chairman Mao* (Peking: Kansan Vapautusarmeijan Poliittinen Osasto, 1966).

[8] Black & Red yritti satirisoida tätä tilannetta yli 10 vuotta sitten pilateoksella ”Käsikirja vallankumouksellisille Johtajille”, ”tee-se-itse”-oppaalla jonka kirjoittaja, Michael Velli, tarjoutui tekemään modernille vallankumoukselliselle ruhtinaalle mitä Machiavelli oli tarjonnut feodaaliselle ruhtinaalle. Tämä pila-”Käsikirja” yhdisti Mao Zedong-Ajattelua Leninin, Stalinin, Mussolinin, Hitlerin ja heidän nykyaikaisten seuraajien Ajatteluun, ja tarjosi karmeita ohjeita vallankumouksellisten organisaatioiden valmistelulle ja totaalisen vallan kaappaukselle. Huolestuttavaa oli, että vähintään puolet kyselyistä tämän ”Käsikirjan” perään tulivat kansallisiksi vapauttajiksi haluavilta. On mahdollista, että jotkut nationalistisen metafysiikan nykypäiväisistä versioista sisältävät ohjeita jotka ovat peräisin Michael Velliltä.

tiossa oli keskeinen opinkappale. Kaikki kansanryhmät, pienet kuin suuret, teollistuneet kuin ei-teolliset, keskittyneet kuin hajautuneet, nähtiin kansakuntina, ei menneisyydensä perusteella vaan niiden auran, olemuksen, niiden potentiaalin perusteella, potentiaalin joka sai muotoa niiden kansallisen vapautuksen rintamissa. Hitlerin (ja sionistien) tapa käsitellä kansakuntaa rodullisena entiteettinä oli toinen keskeinen opinkappale. Kaaderit rekrytoitiin ihmisten keskuudesta joilta oli viety heidän esivanhempiensa siteet ja tavat, ja näinollen vapauttajat eivät olleet erotettavissa sortajista kielen, uskomusten, tapojen tai aseiden pohjalta. Ainoa sidosaine joka yhdisti heidät toisiinsa ja heidän massapohjaansa oli se sidosaine, joka oli yhdistänyt valkoiset palvelijat valkoisiin pomoihin amerikkalaisella rintamalla: ”rotuside” antoi identiteettiä niille jotka olivat identeettiä vailla, sukua heille joilla ei ollut sukua, yhteisöä heille jotka olivat yhteisönsä menettäneet; se oli viimeinen jäljelläoleva side kulttuurisesti köyhdytetyille.

 * * *

Uudistettu Ajattelu voitiin nyt soveltaa niin Afrikkalaisiin kuin Navajoihin, Apacheihin kuin Palestiinalaisiin[9]. Lainaukset Mussolinilta, Hitleriltä ja sionisteilta on peitelty huolellisesti, koska Mussolini ja Hitler epäonnistuivat pitämään kaappaamaansa valtaa, ja koska sionistit, jotka ovat siinä onnistuneet, ovat asettaneet valtionsa maailmanpoliisiksi kaikkia muita kansallisia vapautusrintamia vastaan. Leninille, Stalinille ja Mao Zedongille on siis annettava vielä enemmän tunnustusta kuin he ansaitsevat.

Uudistetut ja universaalisti soveltuvat mallit toimivat pitkälti kuten alkuperäiset, mutta sutjakkaammin; kansallisesta vapautuksesta on tullut sovellettu tiede; koneistoa on testattu usein; alkuperäisten versioiden lukuisat mutkat on tähän mennessä vedetty suoriksi. Kaikki mitä tarvitaan kojeen pyörittämiseen on kuljettaja, liukuhihna ja polttoainetta.

Kuljettaja on tietenkin teoreetikko itse, tai hänen lähin opetuslapsensa. Liukuhihna on pääesikunta, organisaatio, myös tunnettu nimellä Puolue tai kommunistinen puolue. Tämä kommunistinen puolue pienellä k:lla on täsmälleen sitä miten se yleisesti ymmärretään. Se on poliisiorganisaation alkusolu joka suorittaa puhdistukset, ja joka tulee itse tulemaan puhdistetuksi siinä vaiheessa, kun johtajasta tulee Kansallinen Johtaja ja hän katsoo tarpeelliseksi re-revisioida muuttumatonta Ajattelua, sopeutuakseen kansakuntien perheeseen, tai ainakin perheen pankkiireihin, asevarustajiin ja sijoittajiin. Ja polttoaine: sorrettu kansakunta, kärsivät massat, vapautettu kansa on ja tulee aina olemaan polttoainetta.

Johtajaa ja pääesikuntaa ei lennätetä maahan ulkomailta; he eivät ole ulkomaisia agitaattoreita. He ovat kapitalistisen tuotantoprosessin omia tuotteita. Tämä tuotantoprosessi on poikkeuksetta kulkenut käsi kädessä rasismin kanssa. Rasismi ei ole välttämätön ainesosa tuotannolle, mutta rasismi (jossain muodossa) on ollut välttämätön ainesosa pääoman primitiivisen kasaantumisen prosessissa, ja se on melkein aina vuotanut yli tuotantoprosessin puolelle.

[9] En liiottele. Minulla on edessäni kirjanpituinen pamfletti otsikolla *Valkoisen proletariaatin mytologia: Lyhyt kurssi Babylonin ymmärtämiseen*, kirjoittanut J. Sakai (Chicago: Morningstar Press, 1983). Mao Zedong-Ajattelun sovelluksena amerikkalaiseen historiaan, se on hienovaraisimpia maoistisia teoksia joita olen nähnyt. Kirjoittaja dokumentoi ja kuvaa, välillä elävästi, Amerikan orjuutettujen afrikkalaisten sortoa, mantereen alkuasukkaiden karkoituksia ja hävityksiä, kiinalaistaustaisten rasistista hyväksikäyttöä, japanilais-amerikkalaisten sulkemista keskitysleireihin. Kirjoittaja mobilisoi kaikkia näitä lohduttoman kauhun kokemukset, ei etsiäkseen tapoja ylittää järjestelmää joka oli niitä luonut, vaan kehottaakseen niiden uhreja jäljentämään samaa järjestelmää keskuudessaan. Tämä teos, johon on siroteltu puheenjohtajien Leninin, Stalinin, Mao Zedongin ja Ho Chi Minhin kuvia ja lainauksia, ei tee yritystäkään peitelläkseen tai naamioidakseen repressiiviset tarkoituksensa; se kehottaa niin afrikkalaisia kuin navajoja, apacheja kuin palestiinalaisia, järjestäytymään puolueeksi, kaappaamaan valtiovallan, ja likvidoimaan loiset.

Teollistuneet kansakunnat ovat hankkineet alustavan pääomansa ryöstelemällä, karkoittamalla, vainoamalla ja segregoimalla, joskaan ei aina hävittämällä, vapaaksi riistaksi määriteltyjä ihmisiä. Siteitä hajoitettiin, ympäristöjä tuhottiin, kulttuurisia suuntauksia ja tapoja kitkettiin juurineen.

Tällaisista tuhoista eloonjääneiden jälkeläiset ovat onnekkaita jos heille jää pienintäkään jäännettä, häilyvintä varjoa esivanhempiensa kulttuureista. Monilla näistä jälkeläisistä ei ole edes varjon varjoa; he ovat totaalisesti köyhdytettyjä; he menevät töihin; he kasvattavat entisestään koneistoa joka tuhosi heidän esivanhempiensa kulttuurin. Ja työn maailmassa he ovat marginaaleihin sysättyjä, epämiellyttävimpiin ja huonoiten palkattuihin töihin. Tämä tekee heidät vihaisiksi. Supermarketin pakkaaja, esimerkiksi, saattaa tietää enemmän varastoista ja tilauksista kuin manageri, saattaa tietää rasismin olevan ainoa syy miksi hän ei ole manageri ja manageri ei ole pakkaaja. Järjestyksenvalvoja saattaa tietää rasismin olevan ainoa syy miksi hän ei ole poliisipäällikkö. Tällaisten ihmisten joukossa, jotka ovat menettäneet kaikki juurensa, jotka unissaan ovat supermarketin managereita ja poliisipäällikköjä, kansallinen vapautusrintama alkaa itäämään; tässä johtaja ja pääesikunta muodostuu.

Nationalismi vetoaa edelleen köyhdytettyihin koska toiset näkymät vaikuttavat epätoivoisemmilta. Esivanhempien kulttuuri tuhottiin: näinollen, pragmaattisen standardin mukaan, se epäonnistui. Ainoat esivanhemmat jotka selviytyivät olivat ne jotka sopeutuivat valloittajan järjestelmään, ja he selviytyivät kaatopaikkojen reunamilla. Erilaiset runoilijoiden ja haaveilijoiden utopiat ja lukuiset ”proletariaatin mytologiat” ovat nekin epäonnistuneet: ne eivät ole osoittaneet toimivuutensa käytännössä; niistä ei ole ollut kuin sanahelinäksi, pilvilinnoiksi, taivaan mannaksi; todellinen proletariaatti on ollut yhtä rasistinen kuin pomot ja poliisi.

Pakkaaja ja järjestyksenvalvoja ovat menettäneet yhteyden muinaiseen kulttuuriin; pilvilinnat ja utopiat eivät kiinnosta heitä, ne kuitataan käytännöllisen bisnesmiehen halveksunnalla runoilijoita, himmailijoita ja taivaanrannan maalareita kohtaan. Nationalismi tarjoaa heille jotakin konkreettista, jotain mitä on testattu käytännössä ja tiedetään toimivan. Vainottujen jälkeläisille ei ole ainuttakaan syytä pysyä vainottuina, kun nationalismi tarjoaa heille mahdollisuuden tulla vainoojiksi. Läheiset ja etäiset uhrien sukulaiset voivat muodostautua rasistiseksi kansallisvaltioksi; he voivat itse paimentaa muita ihmisiä keskitysleireihin, pompottaa muita ihmisiä tahtonsa mukaan, ryhtyä sotaan ja kansanmurhaan muita vastaan, kerätä alustavaa pääomaa ryöstelemällä muita. Ja jos Hitlerin uhrien ”rodulliset sukulaiset” voivat tehdä niin, niin voivat myös Washingtonin, Jacksonin, Reaganin ja Beginin uhrien läheiset ja etäiset sukulaiset.

Jokainen sorrettu väestö voi tulla kansakunnaksi, sortajakansakunnan valokuvanegatiiviksi, paikaksi jossa entinen pakkaaja on supermarketin manageri, jossa entinen järjestysmies on poliisipäällikkö. Käyttämällä korjattua strategiaa, järjestysmieskin voi seurata muinaisen Rooman Pretoriaanikaartien esimerkkiä. Ulkomaisen kaivosyhtymän turvallisuuspoliisi voi julistautua tasavallaksi, vapauttaa kansan, ja jatkaa heidän vapauttamista kunnes heillä ei ole enää mitään muuta jäljellä kuin vapauttamisen loppumisen rukoilua. Jo ennen valtaannousua, rosvojoukko voi kutsua itseään Rintamaksi ja tarjota raskaasti verotetuille ja jatkuvasti kontrolloiduille köyhille jotakin, mitä heillä ei vielä ole: suojelurahaa keräävän organisaation sekä iskuryhmän, eli ylimääräinen veronkiskontalaitos sekä poliisilaitos, kansan omat. Tällä tavoin ihmisiä voidaan vapauttaa heidän vainottujen esivanhempiensa piirteistä; kaikki edelleen viipyvät jäänteet esiteolliselta ajalta ja ei-kapitalistisilta kulttuureilta voidaan vihdoin kitkeä lopullisesti.

Ajatus, että ymmärrys kansanmurhasta, muisto holokaustista, voi ainoastaan saada ihmiset haluamaan järjestelmän hajottamista, on virheellinen. Nationalismin jatkuva suosio osoittaa päin-

vastaista todellisemmaksi, nimittäin että ymmärrys kansanmurhasta on saanut ihmisiä mobilisoimaan kansanmurha-armeijoita, että holokaustin muistaminen on saanut ihmisiä suorittamaan uusia holokausteja. Herkkäsydämiset runoilijat jotka muistivat menetyksen, tutkijat jotka dokumentoivat sen, ovat olleet kuin puhtaat tutkijat jotka löysivät atomin rakenteen. Soveltavat tieteilijät hyödynsivät löytöä halkaistakseen atomin ydintä, tuottaakseen aseita jotka voivat halkaista kaikkie atomien ytimet; nationalistit käyttivät runoutta halkaistakseen ja fuusioidakseen ihmisväestöjä, mobilisoidakseen kansanmurha-armeijoita, suorittaakseen uusia holokausteja.

Puhtaat tieteilijät, runoilijat ja tutkijat pitävät itseään syyttöminä tuhottuihin maaseutuihin ja hiiltyneisiin ruumiisiin. Ovatko he syyttömiä?

Minusta vaikuttaa siltä, että ainakin yksi Marxin havainnoista on tosi: jokainen kapitalistiselle tuotantoprosessille uhrattu hetki, jokainen teolliselle järjestelmälle tarjottu ajatus kasvattaa entisestään valtatahoa, joka on tuhoisa luonnolle, kulttuurille, elämälle. Sovellettu tiede ei ole mitään vierasta; se on keskeinen osa kapitalistista tuotantoprosessia. Nationalismia ei lennätetä sisään ulkomailta. Se on kapitalistisen tuotantoprosessin tuote, kuten kemialliset aineet jotka myrkyttävät järvet, ilmat, eläimet ja ihmiset, kuten ydinvoimalat jotka säteilyttävät mikro-ympäristöjä valmennuksena makro-ympäristön säteilytykselle.

Jälkiliitteenä haluan vastata erääseen kysymykseen ennen kuin se esitetään. Kysymys on: ”Eikö mielestäsi sorretun kansan jälkeläinen ole paremmassa asemassa supermarketin managerina tai poliisipäällikkönä?” Vastaukseni on toinen kysymys: Mikä keskitysleirin manageri, kansallinen pyöveli tai kiduttaja *ei* ole sorretun kansan jälkeläinen?

 *

Ensin julkaistu Fifth Estate*-lehden talvinumerossa 1984.*

Alaviitteitä

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Fredy Perlman
Nationalismin jatkuva suosio
talvi 1984

Fifth Estate, winter issue 1984

fi.theanarchistlibrary.org